

Jeste li ih vidjeli?

Kategorija: ISTRAAžurirano: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22

Objavljeno: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22

#I POREČ SE UKLJUČIO U OČUVANJE I EDUCIRANJE O PERISKAMA#

Kraj šetnice i mostića u Zelenoj laguni u Poreču, postavljena je tabela u sklopu akcije „Jeste li ih vidjeli“, kojom Zavod za zaštitu okoliša i prirode Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja poziva javnost da dojavu lokacije na kojima su uočene žive jedinke plemenite periske (*Pinna nobilis*). Akcija se provodi od 2020. godine i aktualna je kroz cijelu godinu, a ponajviše u ljetnim mjesecima, kada je i učestalost opažanja morskih organizama povećana. Osim na ovoj lokaciji, dvije tabele su postavljene i na lokacijama u Vrsaru, a u planu je da ih se postavi još.

Tabele su na hrvatskom i talijanskom, jeziku uz QR kod koji vodi na prijevod na engleski i poveznicu za one koji žele doznati više. Sve to s jednim ciljem – očuvati ugroženu plemenitu perisku, kroz edukaciju kupača, ribolovaca i nautičara, pogotovo turista. Zato će se s akcijom na području Poreča nastaviti i dalje kroz postavljanje tabele i plakata u svrhu edukacije.

Projekt „Očuvanje plemenite periske u Jadranskom moru“ u Istri provodi Javna ustanova Natura Histrica od 2020. godine. Osim obilaženja i provjere dojava o novo pronađenim živim jedinkama plemenite periske, njihovi djelatnici u suradnji s vanjskim stručnjacima postavljaju i kolektore za prihvata mladi periske. Tako su 2023. godine kolektori bili postavljeni na 2 lokacije u blizini Poreča, na pliću Bekarija te pliću Čivran u periodu od svibnja do studenog te je pregledom istih ukupno pronađeno 78 živih periski koje su prevezene u Akvarij Pula, što je bio izuzetan uspjeh, budući da ih u cijelom Mediteranu nije pronađeno toliko.

Pridonijelo je tome sigurno i čisto more, zahvaljujući novim pročištačima otpadnih voda, financiranim iz EU fondova, koji su prije godinu nekoliko godina dana stavljeni u funkciju na području Grada Poreča-Parenzo i cijele Poreštine kao prvi u Istri. Čisto more pogodno je za razvoj periski, ali i za cijeli morski eko sustav.

Plemenite periske su izuzetno važne jer su endem Sredozemnog mora te su rasprostranjene u cijelom Jadranskom moru i najčešće se mogu pronaći između 2 i 30 m dubine ističu iz Ministarstva zaštite okoliša i zelene tranzicije na svojim web stranicama. Kako se radi o najvećem mediteranskom školjkašu koji može narasti i do 120 cm, jedan je od atraktivnijih školjkaša hrvatskog podmorja. Plemenita periska je strogo zaštićena vrsta i svako uznemiravanje te namjerno vađenje živih ili uginulih jedinki (praznih ljuštura) je zabranjeno. Populacije plemenite periske u cijelom Mediteranu pa i u Jadranskom moru su zahvaćene smrtonosnom zarazom koja dovodi do masovnih uginuća. Smrtnost je na mnogim lokacijama i 100%, a zbog dramatičnog pada populacije, plemenita periska je u razdoblju od samo godine dana dobila status kritično ugrožene vrste na globalnoj razini. Donedavno populacije brojnim živim plemenitim periskama, sada su mahom samo skupine praznih ljuštura uginulih jedinki. Dojave o opažanjima živih jedinki plemenite periske, pogotovo onih u recentnim godinama od kada je zaraza prisutna u prirodi, važne su zbog identifikacije onih jedinki koje su usprkos zarazi i dalje žive. Takve jedinke su ključne za obnovu populacije i opstanak vrste te je iste potrebno pratiti i ako je potrebno dodatno zaštititi.

Ako opazite plemenitu perisku za koju sumnjate da je živa, potrebno je provesti kratku provjeru kako bi se potvrdila sumnja. Iznad periske trebate nježno proći rukom kroz morsku vodu, uslijed čega će se periska, ako je živa, zatvoriti. Pri tome trebate paziti da perisku ne dirate. Na ovoj poveznici možete pogledati kratak video kako ispravno provesti navedenu provjeru

Jeste li ih vidjeli?

Kategorija: ISTRAAžurirano: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22

Objavljeno: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22

Informaciju o opažanju žive plemenite periske dojavite na e-mail adresu vrste@mingor.hr ili unesite u online obrazac za dojavu - putem ove poveznice. (iPress)



Jeste li ih vidjeli?

Kategorija: ISTRAAžurirano: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22

Objavljeno: Nedjelja, 09 Ožujak 2025 13:22
